

Montessori Lyceum Terra Nova

SCHOOLONDERSTEUNINGSPLAN

Inleiding

Het schoolondersteuningsprofiel is een wettelijk verplicht document dat iedere school moet hebben. In dit schoolondersteuningprofiel is de visie op begeleiding, extra ondersteuning en zorg uitgewerkt, zoals die door de schoolleiding van het Montessori Lyceum Terra Nova (hierna het MLTN) is vastgesteld. Het schoolondersteuningsprofiel van het MLTN volgt in grote lijnen het format van het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen.

Missie

Het MLTN is een onderdeel van de Montessori Scholengemeenschap Amsterdam. Wij zijn gedreven om jonge opgroeiende mensen te ondersteunen in hun ontwikkeling tot autonome, zelfbewuste burgers. Burgers die de kunst van het samenleven verstaan, met name in een grootstedelijk context als Amsterdam. Daarom is het belangrijk dat leerlingen ontdekken wie ze zijn (ken jezelf), wie de anderen zijn (ken de ander), hoe ze zich verhouden tot de wereld (ken de wereld) en tot de toekomst (verken de toekomst).

Help mij het zelf te doen. Het is de bekendste uitspraak van Maria Montessori en het uitgangspunt van het MLTN. De 6 montessorikarakteristieken van MLTN, helpen stap voor stap de leerlingen het uiteindelijk zelf te doen. Leren kiezen, leren reflecteren, Leren van en met elkaar, Leren van/in de werkelijkheid, Leren met hoofd/hart/handen en Leren in samenhang.

Onze Montessoridoelen

Het doel van ons onderwijs op MLTN is dat leerlingen de school verlaten met een diploma dat niet alleen bij hen past, maar ook een verschil maakt in hun toekomst. Een diploma dat aansluit bij wat leerlingen kunnen en willen bereiken.

Daarnaast vinden wij de volgende drie doelen ook essentieel:

1. **Zelfstandigheid en zelfdiscipline:** Leerlingen werken aan hun zelfstandigheid en zelfdiscipline, zodat ze met een stevige ruggengraat kunnen opkomen voor wat ze willen en het verschil kunnen maken in hun eigen leven en in de wereld om hen heen.
2. **Creativiteit:** Leerlingen ontwikkelen hun creativiteit, zodat ze origineel kunnen zijn, echt zichzelf blijven en zich niet in een hokje laten plaatsen.
3. **Sociale vaardigheden:** Leerlingen werken samen aan hun sociale vaardigheden, zodat ze beseffen dat er een groter belang is dan alleen hun eigen belang. Ze leren het belang van een prettige en duurzame wereld, waarin samenwerking en respect centraal staan.

De Visie van het MLTN op ondersteuning, begeleiding en zorg

Alle leerlingen krijgen in de klas begeleiding van hun mentor en (vak)docenten (1ste lijn). De mentor coördineert de begeleiding en is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. Leerlingen en ouders worden actief betrokken bij de begeleiding van de leerling. Voor een beperkt aantal leerlingen hebben we de mogelijkheid om binnen de school extra zorg te bieden (2e lijn). Leerlingen die zorg nodig hebben die niet binnen de school kan worden geleverd, verwijst de school door naar externe instanties (3e lijn). Alle vormen van zorg worden volgens een vast patroon aangeboden en geëvalueerd, echter blijft het aanbieden van extra begeleiding altijd maatwerk.

Zorgstructuur en ondersteuningsaanbod

Het MLTN biedt iedere leerling basisbegeleiding bij het (leren) leren, door docenten. Als de begeleiding van een leerling de basisondersteuning overstijgt, wordt deze opgeschaald via een aanmelding bij het interne ondersteuningsteam. Wij werken systeemgericht. Dat wil zeggen dat de leerling, de school en ouders (en ketenpartners) samenwerken en ieder vanuit zijn betrokkenheid een taak oppakt die bijdraagt aan een goede schoolvoortgang. De opzet van de leerlingenzorg kent drie niveaus. Afhankelijk van de zorgvraag, worden de eerste, tweede of derde lijn medewerkers betrokken.

Kleinschalige indeling in deelscholen

Om leerlingen de persoonlijke aandacht te geven die zij verdienen, heeft onze school een bijzondere indeling in drie kleinschalige deelscholen. Elke deelschool telt circa acht tot tien klassen en heeft een vaste plek in het gebouw. Leerlingen hebben in deze aparte scholen een aantal jaar vaste lokalen, een vast docententeam en dezelfde leerlingen om zich heen. Dat geeft elke leerling een vertrouwde plek. Een groot voordeel is dat binnen deze deelscholen docenten en mentoren veel en gemakkelijk kunnen samenwerken. Zij geven zo veel mogelijk les aan de klassen van hun eigen deelschool en overleggen met elkaar over de voortgang van de leerlingen. De mentor speelt hier een belangrijke rol. Alle onderbouw klassen hebben op het MLTN een mentor die waar zij elke dag mee starten (dagstart). Met deze veilige en kleinschalige leeromgeving, wordt de overstap van de basisschool naar de nieuwe middelbare school niet zo groot. Op het MLTN zitten leerlingen in de deelschool onderbouw de eerste twee jaar met alle niveaus bij elkaar. Daarna stromen leerlingen door naar de deelscholen met een tweejarige bovenbouw voor VMBO, een driejarige bovenbouw voor HAVO en een vierjarige bovenbouw voor VWO.

Eerste lijn: leerlingondersteuning in de klas

Op het MLTN leer je om zelfstandig en onafhankelijk te zijn. Leerlingen ontwikkelen hun talent en zelfvertrouwen onder begeleiding van de docenten. Op het MLTN krijg je veel ruimte om zelfstandig je werk te plannen en uit te voeren. Een docent is nooit ver weg om je hierbij te begeleiden. De afstand tussen de leerling en de docent is klein op het MLTN, hierdoor is er veel ruimte om met elkaar in gesprek te gaan.

Mentor

Elke leerling heeft een mentor. De mentor is degene die samen met de leerling de voortgang van het werk in de gaten houdt en die met hem of haar in gesprek gaat in geval zich problemen voordoen. De mentor is voor de leerling het eerste aanspreekpunt. De mentor zal samen met de leerling(en) werken aan het ontwikkelen van studievoordigheden en sociale vaardigheden. Tijdens de mentorlessen is er zowel ruimte voor individuele begeleiding als voor klassikale gesprekken. De mentor is op de hoogte van de onderwijs voortgang van al zijn/haar leerlingen en kent de persoonlijke omstandigheden. De mentor is ook de eerste contactpersoon van de ouders en bespreekt de voortgang van hun zoon of dochter met hen.

Vakdocent

De vakdocent is het eerste aanspreekpunt om de leerling te begeleiden bij onduidelijkheden in de aangeboden leerstof, bij leerachterstanden en bij vakspecifieke problematiek. Bij ieder vak verschillen de gevraagde competenties en het kennisniveau. De vakdocent begeleidt leerlingen individueel en vakspecifiek bij het verwerven van de vereiste vaardigheden.

Decaan

De decaan op het MLTN houdt zich bezig met de begeleiding van de leerlingen rondom hun toekomstkeuzes. De decaan voorziet de leerlingen en ouders geregeld van informatie over open dagen, regelgeving rondom de aanmelding van studies, activiteiten etc. Leerlingen en ouders kunnen zelf ook een afspraak maken voor vragen of het voeren van een loopbaangesprek. Op het decanaat kunnen zij terecht voor informatie en advies over vervolgonderwijs. Leerlingen die dreigen vast te lopen op het MLTN kunnen ook worden doorverwezen naar decaan. Het gesprek met deze leerlingen gaat over alternatieve wegen met als doel de leerling perspectief te bieden en hem/haar te motiveren het roer weer in eigen hand te nemen.

Huiswerkbegeleiding

In overleg met leerling en ouders kan een leerling zich opgeven voor de Terra Nova Huiskamer. De Terra Nova Huiskamer is een plek die lichte interventie biedt bij schoolwerk begeleiding. Allereerst is dit bedoeld voor leerlingen waarvan mentor en ouder denken dat zij wat extra hulp kunnen gebruiken bij montessoriaanse vaardigheden. Daarnaast is de Terra Nova Huiskamer ook een plek waar rustig gestudeerd kan worden. De Terra Nova Huiskamer is een plek waar leerlingen een of twee keer per week terecht kunnen om deze vaardigheden te ontwikkelen. Hierbij is begeleiding aanwezig die bekend is met het montessorionderwijs en de bijhorende leerstrategieën en de leerling hulp kan bieden bij de doelgerichte ontwikkeling hiervan.

Vertrouwenspersoon

Soms hebben leerlingen behoefte om bij iemand die iets verder weg staat hun verhaal te doen of een klacht neer te leggen over ongewenste omgangsvormen, zoals pesten of discriminatie (geen vakdocent of mentor). In zo'n geval kunnen ze terecht bij de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon zal nooit informatie zonder toestemming van de leerling aan een derde overdragen, tenzij er direct gevaar voor de leerling bestaat.

Trainingen

Op het MLTN bieden wij elk jaar de volgende trainingen aan:

- Training ik Leer Leren: De Ik-leer-lerentraining is een methode die jongeren helpt te ontdekken hoe zij het best kunnen leren.
- Faalangstraining
- Emotieregulatietraining

Opgeven voor een van de trainingen loopt altijd via de ondersteuningscoördinator. De mentor bespreekt het met ouders/leerling en zorgt voor het definitief getekend toestemmingsformulier.

Pluscoach

De pluscoach is de sparringpartner voor coaches binnen de deelschool als het gaat om ingewikkelde casussen. De pluscoach kan samen met de coach moeilijke gesprekken voeren met leerlingen en/of ouders. De aanmelding bij de pluscoach gaat altijd per e-mail met de teamleider in de cc. De pluscoach overlegt wekelijks met de ondersteuningscoördinator over de leerlingen die extra zorg nodig hebben binnen de deelschool.

Verzuimcoördinator

De verzuimcoördinator speelt een cruciale rol in het waarborgen van de leerplicht en het welzijn van onze leerlingen. Als school zijn we verantwoordelijk voor het zorgvuldig bijhouden van verzuimregistraties, of het nu gaat om ziekte, te laat komen of ongeoorloofd

afwezig zijn. Door nauw samen te werken met docenten en administratie zorgen we ervoor dat verzuim snel wordt opgemerkt en dat de juiste acties worden ondernomen.

Bij signalen van herhaaldelijk of zorgwekkend verzuim nemen we proactief contact op met ouders en leerlingen om de onderliggende oorzaken te achterhalen en samen naar passende oplossingen te zoeken. We bieden begeleiding aan leerlingen die moeite hebben om regelmatig naar school te komen en werken aan preventieve maatregelen om verzuim te verminderen. Daarnaast onderhouden we nauwe contacten met externe instanties, zoals leerplichtambtenaar en de ouder- en kindteams, om ervoor te zorgen dat elke leerling de nodige ondersteuning krijgt. Door een integrale aanpak streven we ernaar om de aanwezigheid van leerlingen te verbeteren en hen te helpen succesvol hun schooltijd te doorlopen. We geloven dat door een goede samenwerking en gerichte interventies, we elke leerling kunnen helpen hun potentieel volledig te benutten.

Tweede lijn: Het intern ondersteuningsteam

Als de inzet in de eerste lijn nog onvoldoende resultaat heeft opgeleverd, kan de mentor opschalen naar het interne ondersteuningsteam. Indicatoren voor een aanmelding bij het intern zorgteam zijn: onvoldoende resultaten, absentie, gebrek aan welbevinden en gedragsproblematiek. Hiervan wordt een OPP door de mentor opgesteld (eertse deel van het OPP).

Het interne ondersteuningsteam (IOT) komt elke twee weken bij elkaar om de aangemelde leerlingen te bespreken. Het IOT wordt gevormd door de BPO-er, de trajectklas begeleider, de leerlingbegeleider, de verzuimcoördinator en de ondersteuningscoördinator. Naast de leerlingen voor wie een aanvraag tot zorg is ingediend, bespreekt het IOT leerlingen die te vaak te laat komen of absent zijn. Mogelijke achterliggende zorgvragen worden in kaart gebracht en besproken met de coach, leerling en ouders. De ondersteuningscoördinator is verantwoordelijk voor de terugkoppeling van de informatie en/of doorverwijzing naar een passend hulpaanbod.

Ondersteuningscoördinator

De eindverantwoordelijke voor het ondersteuningsteam is de ondersteuningscoördinator. De ondersteuningscoördinator is de spil rondom de leerlingenzorg in de school en aanspreekpunt voor mentoren, pluscoaches, ouders, leerlingen, onderwijs(ondersteunend) personeel, ketenpartners zorg en andere derdelijns zorgaanbieders. De ondersteuningscoördinator inventariseert de ondersteuningsbehoefte van een leerling en bepaalt welke zorg passend is bij de vraag, coördineert dit en monitort het ondersteuningstraject. Dat kan afstemming betreffen met vakdocenten over een leerling met dyslexie, maar ook toeleiding naar een traject buiten de school richting VSO of tussenvoorziening. De ondersteuningscoördinator is organisator en voorzitter van het interne ondersteuningsteam (IOT) en het Zorg- en Adviesteam (ZAT). Hij/zij is tevens verantwoordelijk voor een goede samenwerking en afstemming met de verschillende externe partijen rondom de leerling met een ondersteuningsbehoefte, zoals met de leerlingbegeleiders, de schoolverpleegkundige, de begeleider passend onderwijs (BPO), de leerplichtambtenaar, de ouder- en kindadviseur (OKA) en de jeugdarts. De ondersteuningscoördinator is medeverantwoordelijk voor een goede afstemming met en terugkoppeling aan ouders. Wanneer de school en ouders gezamenlijk geen vooruitgang boeken in het ondersteunen van de leerling of de aangeboden hulpverlening stagneert, dan wordt er een Uitvoerders Overleg (UVO) georganiseerd met alle betrokkenen. De in het UVO gemaakte afspraken neemt de school op in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van de leerling.

In het geval dat er zorgen zijn over de veiligheid van leerlingen thuis, is de ondersteuningscoördinator het aanspreekpunt voor collega's. Indien daar aanleiding voor is, zal de ondersteuningscoördinator advies inwinnen bij Veilig Thuis en ouders voor een gesprek uitnodigen.

De ondersteuningscoördinator neemt een aantal keer per jaar deel aan het zorgcoördinatoren overleg van het Samenwerkingsverband om de laatste ontwikkelingen te kunnen volgen. Hiernaast neemt hij/zij deel aan de kenniskringen, zodat ook de kennis van de zorg inhoudelijk up to date blijft.

Begeleider passend onderwijs (BPO)

De BPO-er ondersteunt de school in het bieden van passend onderwijs. De BPO-er is een externe functionaris, in dienst van Altra Educé, ingezet door het samenwerkingsverband, die binnen onze school werkt. Hij/zij werkt intensief samen met de zorgcoördinator. De BPO-er neemt taken op zich die thuishoren in de tweede lijn zorgstructuur van de school. Taken van de BPO-er zijn bijvoorbeeld het ondersteunen van individuele leerlingen die extra ondersteuningsbehoeften hebben, zoals leerlingen met een diagnose ADHD, ASS, lichamelijke beperkingen en combinaties van diagnoses. Hij/zij ondersteunt mentoren onder andere bij het opstellen van een OPP en geeft handelingsadviezen over het omgaan met leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Hij/zij ondersteunt daarnaast de ondersteuningscoördinator bij vragen van mentoren en vakdocenten over klassenmanagement, groepsdynamiek en interactie met leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Hij/zij denkt mee over een positief schoolklimaat. De BPO-er is ook de sparringpartner van de ondersteuningscoördinator als het gaat om het signaleren van verbeterpunten in het ondersteuningsaanbod.

Leerlingbegeleider

Een leerlingbegeleider is deskundig op het gebied van de sociaal-emotionele begeleiding van leerlingen. De leerlingbegeleider wordt ingeschakeld wanneer de problematiek van de leerling zodanig is dat specifieke begeleiding nodig is.

In het eerste blok van het schooljaar geeft de leerlingbegeleider de zij-instromers, doubleurs en afstromers begeleiding. De duur van de begeleiding is afhankelijk van de problematiek, maar is wel gemaximeerd op 6 sessies, waarbij de sessies een halfuur lang zijn. Als meer ondersteuning gewenst is, volgt overleg met de ondersteuningscoördinator.

De begeleiding vindt (minimaal) één keer per week, individueel of in kleine groepjes, plaats. Tijdens de begeleiding wordt er gewerkt vanuit een hulpvraag. Aan de hand van deze hulpvraag wordt er samen met de leerling een handelingsplan opgesteld. In dit handelingsplan worden er doelen en afspraken met de leerling gemaakt. De coach is ook op de hoogte van de doelen en afspraken die met de leerling worden gemaakt. Hierdoor

kunnen zowel de docenten als de leerlingbegeleiders de ontwikkeling van de leerling in kaart brengen en overzicht houden

Trajectvoorziening

Op het MLTN hebben wij een trajectvoorziening. Een trajectvoorziening zorgt ervoor dat een school passend onderwijs beter kan aanbieden. Zo kan een leerling die om wat voor reden dan ook niet mee komt in de de klas, tijdelijk wat meer persoonlijke aandacht en maatwerk kan krijgen. De voorziening is voor leerlingen met extra onderwijszorgbehoeften (diagnose), leerlingen die terugkeren vanuit bovenschoolse voorziening, leerlingen die langdurig afwezig zijn geweest, tijdelijk geen lessen kunnen volgen, door fysieke aandoening bepaalde lessen niet kunnen volgen of een laatste kans krijgen om gepast gedrag aan te leren en te laten zien.

Remedial Teaching (RT)

Bij het volgen van RT wordt met de leerling onderzocht welke leerproblemen zij ondervinden. Aan de hand van een intake en doelstellingen wordt er een individueel plan voor hen opgesteld. De daadwerkelijke RT-begeleiding is daardoor exact toegespitst op de leerling in kwestie. Remedial Teaching is bedoeld voor leerlingen die extra aandacht nodig hebben wegens leerproblemen in hun onderwijsproces (bijvoorbeeld bij technisch en begrijpend lezen, spelling, rekenen of sociaal emotionele problemen die tot leerproblemen leiden). Hoewel het didactische aspect een groot onderdeel van de Remedial Teaching is, is er ook veel aandacht voor het gevoel van eigenwaarde en het zelfvertrouwen van de leerling.

Leerlingen die instromen binnen MLTN en een dyslexie of dyscalculieverklaring hebben, voeren een gesprek met de remedial teacher. Tijdens dit gesprek worden alle faciliteiten besproken en ingezet. Dit wordt gecommuniceerd met ouders.

Derde lijn: Het externe zorgteam

Het MLTN heeft een team van vaste externe partners die de school ondersteunen bij de leerlingenzorg. Dat zijn: de ouder- en kindadviseur (OKA), de jeugdarts, de schoolverpleegkundige en de de leerplichtambtenaar.

Samen met de ondersteuningscoördinator vormen zij het Zorg- en Adviesteam (ZAT) van de school. Hiernaast werkt de school samen met externe hulpverleners waarmee contacten opgebouwd zijn.

Zorg- en Adviesteam (ZAT)

Als de hulpvraag van de leerling het ondersteuningsaanbod van de school overstijgt of als er meer nodig is dan wat de experts individueel aan ondersteuning kunnen bieden, kan een hulpvraag worden voorgelegd aan het Zorg- en Adviesteam. De ondersteuningscoördinator vraagt de ouders toestemming voor het bespreken van hun kind in het ZAT. De experts komen vijf keer per jaar bij elkaar voor de Zorg- en Adviesvergadering. De ondersteuningscoördinator is de voorzitter. Hij/zij bewaakt het proces en zorgt voor terugkoppeling van de informatie. De vergadering geeft advies over in te zetten hulp of verwijzing naar externe zorgspecialisten.

In het ZAT worden ook leerlingen besproken, die ondanks ingezette hulp blijven vastlopen op de huidige school. Met elkaar wordt gekeken welke hulp geboden is en welke vorm van onderwijs beter zal aansluiten. Soms zal dat een andere reguliere VO- school zijn, maar het kan ook duidelijk worden dat er meer geboden moet worden dan het reguliere onderwijs biedt. In dat geval is er overleg met het ZAT om een zorgarrangement aan te vragen bij het Samenwerkingsverband of een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het Speciaal Voortgezet Onderwijs. Het ZAT blijft de ontwikkeling van de leerling volgen, totdat er sprake is van structurele verbetering en de leerling zijn/haar schoolcarrière verder voort kan zetten. Dat kan op het MLTN zijn, ofwel op een andere school die beter aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Als ouders geen toestemming geven voor bespreking in het ZAT, dan wordt de leerling anoniem besproken. Zo kan het ZAT toch een gefundeerd advies geven.

Ouder-kindadviseur (OKA)

In het geval dat leerlingen en/of hun ouders opvoed- en opgroevragen hebben, kan OKA hierbij betrokken worden. De ondersteuningscoördinator kan de contactgegevens van de

OKA aan de ouders doorgeven, zodat zij zelf contact op kunnen nemen. En daarbij is school ook in de gelegenheid om leerlingen zelf aan te melden via de aanmeldprocedure van het OKT. De OKA legt contact met externe instanties indien leerlingen doorverwezen moeten worden en is verantwoordelijk voor de nazorg van deze leerlingen. De OKA participeert in het ZAT als externe expert op het gebied van gezinszorg.

Jeugdarts en schoolverpleegkundige (JGZ)

Als een leerling langdurig of frequent ziek is (vier keer binnen twaalf weken of meer dan zeven werkdagen ziek), kan de ondersteuningscoördinator contact opnemen met de jeugdarts. De ondersteuningscoördinator meldt de leerling aan via een M@ZL-formulier (Medisch Advies Zieke Leerlingen), stelt de ouders op de hoogte en de jeugdarts nodigt hen en de leerling uit. De jeugdarts geeft na die afspraak terugkoppeling naar de school. Naast haar activiteiten binnen het ZAT heeft de JGZ ook een rol ten aanzien van de algemene gezondheidszorg van de leerling.

Leerplichtambtenaar

Het MLTN werkt met een vaste leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar neemt deel aan het ZAT-overleg. Daarnaast maakt de school een melding als een leerling te vaak te laat komt of verzuimt (d.w.z. zestien uur, ongeoorloofd verzuim binnen vier weken). Ook kan de school preventief de leerplichtambtenaar inzetten om verzuim te voorkomen.

